

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

**Sveti Peter Forerij (Fourier)
in škof rezenški Mihael Wittmann,
vstanovnika kongregacije ubogih
šolskih sester „de Notre Dame“.**

1. Sveti Peter Forerij.

(Konec.)

Slovesno proglašenje svetnikom se je vršilo v praznik Kristovega vnebohoda 17. majnika 1897. Vršilo se je zares neizrečeno slovesno in sicer, kar se ni zgodilo več od 29. junija 1867, v baziliki sv. Petra. Sveti oče Leon XIII. je tu imenoval blaženega Petra svetnika. Nato se je zapela zahvalna pesem „Te Deum“ v pričo neštete množice vernikov.

Tako smejo sedaj kristijani vesoljne svete cerkve zaupno in goreče v vseh težavah in potrebah življenja svetnika na pomoč klicati z besedami: „Sveti Peter Forerij, prosi za nas!“

Veselili so se tega dneva njegovi sinovi regulirani kanoniki; radovale so se blage redovnice „naše ljube Gospe“, da so dobile v svojem očetu priprošnjika in pomočnika pri Bogu. Radostni smo posebno tudi Slovenci pozdravljali ta veseli dogodek, ker tudi med nami neutrudno delujejo že več let v dveh samostanih svetnikove hčerke kakor učiteljice in vzgojiteljice naših deklic.

V spominj tega dneva je zložil pisatelj teh vrstic na čast svetniku sedečo skromno pesmico:

Ozrmo v rajske se višave,
Kjer je ovenčan z vencem slave
Forerij Peter, mašnik blagi,
Zavetnik kristijanom dragi,
Prejel svetnik nebesa v last,
Dosegel tu oltarjev čast.

Ljubezen dvojna v srcu mu gorela,
Da čednosti izvrševal je delo;
Za božjo čast, za bratov srečo
Imel je dušo plameneco.
Vsejal je zrnice drobno,
Nebo je zemljo porosilo,
In krasno vzraslo je drevo,
Mladik pognalo je obo.
Mladina v senci vej sedaj počiva,
In sladki sad drevesa tega vziva.

In ko se d. nes svet raduje,
In Petru se priporočuje,
Svetnika hčere redovnice
Veselja točijo solzice.
Kipe iz sre jim prošnje vroce:
Njih vstanovnik naj mili oče
Ubogim šolskim bo sestram
„De Notre Dame“.
Naj nanje se z nebes ozira,
Z iskreno prošnjo jih podpira,
Da trudapolno bo jim delo
Najboljši uspeli imelo.

Izročeno naj jim mladino
Pobožnost diči in modrost,
Nedolžnost čista in krepost.
A solz ko zapusté dolino,
Naj sprejme Bog v domove večne
Forerijeve hčere srečne.

* * *

Kongregacija naše ljube Gospe je že zadnja leta sv. Petra Forerija in posebno še po njegovi smrti mnogo trpela po straš-

nih vojskinih homatijah. Pozneje se je zopet opomogla. O času francoske prekucije je bila skoraj uničena. Ko je pa zopet zavlada mir in je sv. cerkev bolj svobodno dihati začela, ojačila se je tudi družba redovnic „naše ljube Gospe“ ter se lepo razvijala.

Stara redovniška družba „naše ljube Gospe“ šteje sedaj kakih 30 samostanov s 1200 sestrami. Te redovnice živijo po pravilih, katere je zložil sv. Peter Forerij in v novič potrdil 31. januarija 1733. papež Klement XII. To konstitucijo, ki je na sedem oddelkov razdeljena in je jako obširna, je svetnik pisal, sme se reči, do svoje smrti. Pri sestavljenju pravil se je mnogo postil, veliko molil in Boga prosil razsvetljenja in pisal jo je razoglav in vedno klečeč. Ko so ga opomnili neki prijatelji, da je klavzura preojstra, postil se je sv. Peter šest tednov ob kruhu in vodi, da bi ga Bog razsvetlil. „To je Božja volja,“ je rekel, „da ostanejo pravila, kakoršna so“. — Izmed teh samostanov se je menda najlepše razvil in je najbolj cvetoč samostan v Luksemburgu, ki stoji že 250 let in ima sedaj 54 redovnic, 150 gojenek, 150 zunanjih učenek in 60 učencov, ki se vadijo ročnih del. — Oj, koliko deklic se je v teku petindvajsetih let tukaj vzgojilo in izučilo. Zato ni čuda, da v deželici Luksemburški redovnice naše ljube Gospe bogato in ubogo, mlado in staro spoštuje in ljubi.

Namen redovnice je, da vedno Boga časté in slave ter se mu vedno darujejo skrbeč za lastno izveličanje v devištvu, v „klavzuri“, v molitvi, v premišljevanju, v postu in pogostnem prejemanju sv. zakramentov.

Njihov poklic, kateremu se žrtvujejo, je krščanska vzgoja in pouk deklic: malih deklet in odrastlih deklet. Vsi ženski redovi in vse redovne kongregacije, katere so se posvetile temu poklicu, izvršujejo nevtrudno in z gorečo vnemo to svoje blago delo. Posebne hvale vredno je delovanje sester „naše ljube Gospe“ na tem polju. Oj kolik tisoč in tisoč dobrih blagih gospodinj in mater so one že vzgojile! Gotovo gleda z nebeških višav blagi oče

Forerij na svoje hčerke, gotovo pri viru dobrot zanje prosi milosti in nebeške pomoči.

Še lepše pa se je razvil in razcvetel red „naše ljube Gospe“, ko je na staro, po sv. Petru Foreriju vsajeno deblo vcepljena bila na Nemškem nova mladika, ki je prerastla staro vejo in katera sedaj daje obilo najboljšega sadja ženski mladini na Nemškem, na Avstro-Ogerskem in posebno v Severni Ameriki.

I. Bilc.

XIX. nedelja po binkoštih.

Zvežite mu roke in noge
in vrzite ga v vnanjo temo.
(Mat. 22.)

Ko si vabljen v odlično družbo na gostijo, takrat odložiš svoje vsakdanje odelo, napraviš se v praznično in se podaš na pot. Došel v hišo se gospodarju predstaviš počakajoč: naj ti on odloči namenjenega si prostora ob mizi. Hujše razžalitve ne bi mogel včiniti gospodarju, nego da prideš v svoji delalni obleki, zanemarjen, nepočesan in neumit — tako kakor niti sam za-se ne bivaš v svoji sobi in tak, da bi se te vsak sopovabljenec moral ogniti.

Evangelij današnje nedelje nam pa kaže človeka, ki sedi na obedu tako nedostojno napravljen. Zato vелеva kralj, ko ga vglеda, svojim slugom: „Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo.“

Kakošnega pomena nam je, dragi, ta zgodba današnjega sv. evangelija?

Jezus jo govori vselej si nasprotnim velikim duhovnom in farizejem ter je hoče z njo tega poučiti, da so prav oni tisti, ki je nebeški Oče vabi na ženitnino svojega Sinu. Veliki duhovni in farizeji sicer dobro umevajo ta Gospodnji klic; a na ženitnino jih vender le noče biti.

A, dragi, ta prilika ni govorjena le farizejem in velikim duhovnom, ki niso hoteli na ženitnino; govorjena je vsem ljudem na zemlji, govorjena tudi nam. Saj smo vsi mi povabljeni na kraljevo ženitnino: vseh nas dom morajo enkrat biti nebesa. Toda na to

kraljevo gostijo nam je priti dostojnostno; to je, da smo oblečeni v svatovsko oblačilo.

Vprašate me: Kakošno je to svatovsko oblačilo? Odgovarjam: Kdor izmed vas hoče v nebesa, mora imeti svatovsko oblačilo milosti božje. Kdor bi — česar Bog obvaruj — prišel brez tega oblačila milosti božje pred Izveličarjev sodnji stol, začuje tam pogubilnih ga besedi današnjega sv. evangelija: „Zvezite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo.“ — In kaj pomenjajo besede „vnanja tema“? Te besede znamenjujo prebivališče pogubljenih v peklju.

Kakošen je ta kraj na vekomaj pogubljenih, t. j.: pekel — o tem vam hočem danes po navodilu svetih naših poročil govoriti in na to vplivati, da se vsi skup bojimo tega kraja na veke pogubljenih: pekla.

*

V svojem veličastnem umotvoru nam pesnik Dante popisuje kraj večnega trpenja, pekel, in nam kaže nad peklenkim vhodom ognjenimi črkami znamovane strašne besede:

„Tu skozi vodi pot do večnega
trpenja:
Ki vstopate, naj upanje vam vsako
jenja.“

Trpenje — večno trpenje in kraj brez upanja: ali si moremo misliti česa strašnejšega?

Kakošno bode vender to trpenje v peklju, tako me vprašate?

Le po nekoliko nam popisuje sv. beseda trpenje v peklju. Zadostuje pa to popisovanje, da se vsak izmed vas pekla vé varovati vse življenje? — Tu beremo naslednjih znakov o peklju: Pravi se mu „kraj trpenja“ in „tema“ ter „vnanja tema“ — „dežela temote“; zove se „pogubljenje“ ter „večno pogubljenje“ — „ognjeno morje“ in „morje žvepleno“ ter „večni ogenj“ — „neugasljivi ogenj“. Pripoveduje nam sv. pismo o tamošnjem „joku in škripanju zobmi“ in nam znamenjuje trpenje tam z besedo: „Kraj večnega trpenja“. — Take strašne izraze in podobe o peklju nam stavi sv. pismo pred

oči. „Oče Abraham. usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo in ohladi moj jezik.“ (Luka 16, 24.) Tako kliče bogatin očetu Abrahamu, čakajočemu v kraju, kjer so pobožni starega zakona bivali do svet odrešujoče Kristove smrti na križu. Seve, da mu je prošnja morala biti zastonj, ker „velik je prepad postavljen, da ti, kateri hočejo od tod . . . ne morejo in tudi od ondot čez ne morejo“. (Luk. 16, 26.)

Vprašali me bote: Morda je pa vendar le trpenje v peklju začasno in ne večno? Rad bi vam odgovoril: da — a zato ne morem, ker se besede sv. pisma glasé: „Njihov črv ne umrje in njihov ogenj ne pogasne.“ (Mark. 9, 43.) Ko bi pogledali danes na uro, ki naznanja čas v peklju, kazala bi vam na „večno“ in če bi pogledali za milijon let na to isto uro, kazala bi zopet na „večno“. — Jetnik, obsojen za za veliko let v temno ječo, misli venderle: Morebiti se mi zopet odprejo ječna vrata, če tudi šele za leta, ter mi posije pred ječni prag solnce zlate svobode. Upanje torej tolaži jetnika v temni ječi in mu krajša dolge ure. — Zavrženim v peklju pa pomirjajoči zvok „upanje“ ni več znan. Popustili so upanje zunaj, preden so se pogreznili v peklenko trpenje, ki je vedno večno. „Ki vstopate, naj upanje vam vsakojenja!“ Prav torej govori sv. Bonaventura, ko pravi: „Ne išči božjega usmiljenja v peklju, nego tukaj je išči na zemlji, dokler živiš; tam v peklju ne dobiš niti kapljice vode — tukaj na zemlji pa ti je v ponudbo sama sveta rešnja kri.“

Peklenko trpenje je torej večno in je neizrekljivo. A grešniku ni treba zanemarjati vsega časa svojega življenja, da se večno pogubi — eden sam smrtni greh zadostuje (tako uči sv. cerkev), da je večno zavržen. Zavaljo enega greha izgubita Adam in Eva rajsko življenje; zavaljo enega smrtnega greha vtegneš biti, dragi moj, za vekomaj zavržen. Kaj ne, dragi, kako brezumen bi bil torej ta, ki bi si upal le eden dan živeti v smrtnem grehu.

* * *

Modri Diogen je napravil kedaj na atenskem semnjišču prodajalno z napisom: „Tukaj se prodaja modrost.“ Bogat postopač to vidi in pošlje svojega slugo modrosti kupovat govoreč: „Pojdi, ter poprašaj čudnega moža: koliko modrosti proda za tri sesterce?“ Sluga vboga ter gre. Diogen res vzame denarje ter napoti slugo do njegovega gospoda z ukom nazaj: „V vsem se spominjaj svojega konca na zemlji.“ Temu mlademu bogatinu so postale tako všeč te besede, da je zlatimi črkami napiše nad hišna vrata.

Dragi moji! Res je vreden ta pagana Diogena a ob enem tudi naš krščanski nauk: „V vsem se spominjaj svojega konca na zemlji“ — vreden je, da ga zapišete zlatimi črkami raje nego na vrata — raje v svoja srca. Če se zmiraj spomnite „svojega konca“, t. j. poslednjih reči — modri ste v resnici, ker grešiti v stanu ne boste. Če pa ne grešite, ne zglasé se vam nikoli pogubilne besede današnjega sv. evangelija: „Zvezite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo: ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ Amen.

Srce Kristu!

Iz „Minulih prizorov“.

I.

Božični večer je bil. V kotu nad javorovo mizo tiče jaslice, pred njimi lučka, nad njimi v skrajni kotovi dolbini velik križ.

Mati dvigne Ivančka, ki razteza začujeno roki, hote se polastiti najbližjega pastirca tamkaj ob jaslicni, rdeče pobarvani leseni ograjici.

Zarek lučke je obsijal božje Dete — drobičkno, v bele plenice povito stvarco, smehlja-jočo se izmed Marije in Jožefa v hlevcu.

„Kdo tam?“ vpraša Ivanček mater.

„Glej, to je Jezusček, ki je prišel nočoj z nebes in angelji z njim. Gori nad hlevcem so in mu prepevajo. On ljubi angeljčke, njegovi so, ker so mu poslušni. Se bolj pa ljubi tebe. Radi tebe je prišel na zemljo. Glej, kako izteza roki proti tebi. On ti hoče dati svoje srce . . .“

„Oj, kako je dober Jezusček!“ vzdihne dete.

Lučka zaplapola zopet obseva je križ nad jaslicami.

„Kdo je tam gori?“

„Jezusček!“ pojasnuje mati. „Hudobni ljudje so ga vrgli na tla, prebodli mu roki in nogi in ga razpeli na križ. Glavo so mu krog in krog ovili s trnjem in ko je bil že mrtev na križu, sunil ga je vojak s sulico in mu prebodel srce.“

„Oj, kako ga je bolelo. Jaz mu zacelim srce,“ meni Ivanček.

„Daj mu, sinko, svoje srce in njegova rana — poglej jo, kako je globoka — zaceli se hipoma.“

II.

Zamujeno prvo sveto obhajilo. — „Kako ste bile pač krute ve, nadležne osepnice, ki ste se mi vsule po obrazu prav tedaj, ko bi bil imel z drugimi vrstniki vred pristopiti na prvo sveto obhajilo. Na posteljo sem čul zvonove, ki so pritrkavali prvoobhajancem gredočim za vihrajočima bandercema v cerkev — danes pa grem sam, čisto sam h Kristu!“ Takih mislij poln je stopal Ivan v cerkev, da prejme tihoma prvokrat Zveličarja.

Molil je v prvem stolu. Kar se ozre in zagleda doli v dnu cerkve mater. Ona je šla za njim, da bi bila prisotna o slovesnem hipu, ki je že davno hrepenela po njem. Ivan je uzrl solzo v materinem očesu in zdelo se mu je, da nosi ta solza napis: Srce Kristu!

Nato je pristopil k oltarju starček. Krepko je nosil težo let in častit mu je bil obraz. Diven žar je zablestel krog njega, ko je med sveto daritvijo držal snežnobelo hostijo nad blestečo posodo.

Krist prihaja!

Od nepopisnega veselja je utripalo Ivanu srce, ko mu je starček polagal na jezik sv. hostijo govoreč v materinem jeziku besede: „Telo Gospoda našega Jezusa Krista ohrani tvojo dušo v večno življenje.“

Uro pozneje je stal Ivan pred blagim duhovnikom sprejemaje nauk za naukom. „Daj Kristu srce, ki je sedaj stanišče njegovo, krasnejše nego oltar, ki si klečal pred njim pred malo hipi,“ je dejal starček za slovo in mu podaril knjigo — zlato knjigo: Hoja za Kristom.

III.

Renana je bral. Nesrečnik! „Prijatelj“ ga je zvabil k sebi in mu smeje ponudil knjigo.

Prsti so zapekli Ivana, ko jo je jemal v roke in zaščemelo ga je v očeh, ko jo je odprl — ne on, zli duh jo je odprl in listal list za listom. In tedaj se je jel rušiti njegov oltar, padal je kos za kosom, in rana se je širila Kristu. Dosti, dosti! Ivan hlastno zapre zlobno knjigo. Ne da bi se poslovil od zapeljivca, hiti venkaj z vročo glavo razburjen in potr.

Mimo cerkve je moral iti. Iz temnih misli ga je vzbudil šum, ki je prihajal iz veže božje. Nekaj se ruši notri. Udarec se ponavlja za udarcem. Ivan stopi v cerkev. Tisti oltar podirajo, ki je prejel pred njim prvo sv. obhajilo. Mogočen, velikanski je bil. Gori na vrhuncu mu je tičal pelikan kljujoč si prsi, da napoji s svojo srčno krvjo mladičev trop. Na skrajnih oltarnih ramenih sta molila dva keruba, vzosita, krasna. Doli pod pelikanom v zlatoobrobjeni dolbini je molil zlata ključa kvišku nebeški vratar sveti Peter in ob straneh sta stala ob mogočnih stebrih tovariša njegova sv. Pavel in sv. Andrej. Kolikrat se je zamikal Ivan v ta oltar. Časih se mu je zdelo, da se oživljata Keruba ob pelikanu, da širita krila, kakor da bi hotela vzleteti še više. A sedaj so jima krila zlomljena. Ob oltarnem podnožju se valjajo njuni ostanke: krila, roke, noge, glava. Pelikana ni več. Pravkar je zamahnil rušilec s krampom po latinskem napisu: „Tibi dabo claves . . . tebi izročim ključe.“

Prah se dviga po cerkvi. Tolik je, da se delajo iz njega gosti oblaki. Ivan pobegne. Silna teža mu je legla ne dušo. Dva oltarja porušena, Krist globoko ranjen, pelikan v razvalinah! Brez miru tava pozno po noči semintja po svoji izbi. Naposled odpre knjigo: Hoja za Kristom.

Jasno jutro je napočilo zmagalcu Ivanu. Prašni oblaki so se polegli v cerkvi. Iznad razvalin blesti tabernakelj. Pred njim kleči Ivan zahvaljevaje se za zmago. Pokrepčan ostavlja sveetišče vzkliknivši: „Srce Kristu!“

IV.

In zopet je bil bolan Ivan, hudo bolan. Zdravniki so mu svetovali, naj gre na jug; tamkaj ob jadranskem morju utegne še okrevati.

Šel je, a ni okreval. Bolezen se je že preveč vkoreninila v njem in njena razdirajoča moč je rastla od dne do dne. Tako ga je pritislila na posteljo, da mu je postala vrnitev domov nemogućna.

Ivan umira na tujem. — Na tujem? Mar je to tuja zemlja, kjer se razlegajo slavjanski glasovi? Mar je to tuje morje, ki mu zašumi pogrebno pesem?

Kristov poslanec stoji ob njegovem ležišču. Prinesel mu je najslajšo lolažbo. Podaja mu jo z besedami: „Primi, brate, Poputbinu Tiela Gospoda našega Isukrsta, koji te sačuvaro od zlobnoga neprijatelja, i priveo u život vječni. Amen.“

Ivan se nasmehne. Prvikrat je spremila Krista k njemu mila materina beseda in sedaj mu ga zadnjikrat polaga duhovnik na osehli jezik s slavjanskim rekom.

In zopet se nasmehne. Zdi se mu, da Krist vstaja s križca, ki mu ga je nekoč podarila rajna mati in ga je imel obešenega ob postelji. Krist vstaja, vzrašča, rana mu je zaceljena, on dviga roki in blagoslavlja.

Iz pojemajočih prsi prihaja Ivanu vzdih: „Kristu srce! Kriste, pomiluj!“

Sladek nasmeh se mu iznova vrača na ustni. Krist ne prihaja sam. Krog njega se zbira množica: otroci, starčki, možje, mladenke, žene, junaki. Čedalje več jih je — toliko, da se razmikajo stene izbi. In vsa ta množica je znana Ivanu; oj, to so njegovi rojaki. Vsi poklekavajo pred Krista klicaje: „Kriste, pomiluj! Kriste, pomiluj! . . .“

Dva dni pozneje je pel duhovnik ob krsti Ivanovi: „Oslobodi me, Gospodi, od smrti vječne u dan oni strašni . . . Kriste, pomiluj!“

A R

N. Urhovec

Raba molekov — silno stara.

Najbolj priljubljena molitev mej katoličani in najbolj rdžirjena je gotovo rožni venec. Začetnik te molitve, kakor jo mi danes molimo, je sv. Dominik. Toda ta način, s pomočjo na nit nabranih jagod, s pomočjo moleka je mnogo starejša. Že Paladij pripoveduje v svoji zgodovini o sv. Pavlu puščavniku († 342), da je vsak dan zmolil 150 „očenašev“ in „češčenasimarij“ in da je ob tem rabil 150 kamenčkov. Sv. Peter puščavnik, ki je navduševal ljudi za boj proti nevernikom, je naročeval vojakom, naj vsak dan zmolijo 150 češčenasimarij kakor uspešen pripomoček v vseh potrebah in stiskah v bojih. In pri tem je imenoval to molitev že silno staro. On jo je našel pri puščavnikih v Palestini.

Ko so Saraceni oblegali mesto Rim, zapovedal je papež Leon IV., da naj vsak vojak zmoli na dan 50 češčenasmarij, da bi Marija pomagala premagati sovražnika.

Ko so odprli grob sv. Gertrude, našli so v krsti na niti nabrane kamenčke, popolnoma slične našemu moleku.

Iz tega je razvidno, da se z moleki ali rožnimi vencami moli ta molitev že silno dolgo časa.

Čudno je ob tem to, da imajo Turki, Kitajci in Japonci tak način molitve. Tudi njim so našim molekom enake priprave. Zaradi tega trdijo nekateri nasprotniki, da je sv. Dominik sv. rožni venec dobil od Turkov in ga potem seveda pre naredil po krščansko. To pa nikakor ni verjetno. Pač pa je verjetno nasprotno, da so namreč drugoverci videli pri kristijanih molek in ga potem sami vpeljali v svoje vere, ker jim je bil všeč. Turki nas sploh posnemajo v mnogem. Tudi čast Matere božje jim sem pa tam ni neznan.

O. Mirko M.

Sinova — gobovca.

Nekoč je obiskal Juda, prorok Gospodov, Helija, predstojnika in sodnika izraelskega, ter bi bil rad ostal nekaj dni v njegovi hiši.

A koj drugi dan je stopil Juda pred Helija s palico v roki in rekel ves prežaljen svojemu prijatelju: „Ne morem ostati več tu, blagoslovim te in potem odidem odtod.“

Helija je to silno vžalostilo. Odvrnil pa je proroku: „Kaj te vendar vleče proč, da me tako hitro zapuščáš?“

„Oj Heli,“ pravi mu Juda, „tvoja dva sinova sta gobova.“

Ves prestrašen odgovori Heli, „kako je vendar to, je li tako skrita bolezen, da o njej ničesar ne vem?“

Juda pa mu pravi: „Nimata gob na telesu, nego na duši. Zasmehujeta namreč očeta ter zaničujeta svojo mater, kako je mogoče, da bi ostal božji blagoslov nad hišo. Radi nju pride pogibelj nad nju, na-te in nad vso tvojo hišo. Obadva strežeta svoji slasti in poželjivosti. Vidiš, prijatelj, to so tiste gobe, ki me ženejo odtod.“

Vstrašil se je Heli te prorokove izjave — a zgodilo se pa, kakor je bil Juda govoril.

Gospica Lidija.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja.

(Dalje.)

„Si li čul to zverjad?“ vpraša Valerij Julija.

„Sem, sem,“ odgovori ogorčeno. „Sedaj so nastopili zanje dnevi slave! . . . Gorje Rimu, ki ima take sinove!“

V tem potaplja nekdo Valerija po desnem ramenu. On se brzo ozre.

„Zdravo, stričnik!“ reče Lucij Metel, ki je prvi opazil v gneči svojega sorodnika.

„Zdrav!“ odvrne Valerij nekako v zadregi. Ni mu bilo po godu, da sta se prav sedaj srečala z Lucijem.

„Si li videl in čul?“ nadaljuje Lucij Metel veselo. „Prišel je dan maščevanja rimskih bogov, ki so dosti dolgo trpeli žalitve in brezbožne čine kristijanov!“

„In ti se veseliš tega, Lucij?“ vpraša Julij.

„Kajpada! Ta ukaz bi bil moral že zdavno priti. No, nič ne de. Hvala velikim bogovom, da je sedaj izšel. Ko jih vse potolčemo, tedaj šele se reši rimska država svojih največjih krvososov in neprijateljev.“

„Ne tako,“ vzplamti Julij, ki se ni mogel več premagovati ob toliki drznosti in obrekovanju Lucijevem.

„O, kaj čujem!“ de zasmehljivo in zlobno Lucij. „Ti braniš veieizdajalce cesarjeve? Iz tega sklepam, da si tudi ti eden izmed teh zarotnikov! . . .“

„Dosti! . . . Ne besede več!“ vzklikne Julij tako glasno, da se je jela množica zbirati krog njih in poslušati njihov prepir.

Valerij v strahu, da ne pride do boja, potegne svojega razjarjenega prijatelja Julija za tuniko in opomni Lucija:

„Prijatelj, ne spodobi se nam odličnim Rimljanom, da bi se tu prepirali na ulici kakor prostaki!“

Namesto odgovora pokaže Lucij na Julija kličeč:

„Ta le je kristijan! . . . On se protivi cesarskemu ukazu!“

„Kje je kristijan! . . . Po njem!“ zavpije druhal.

Valerij spoznavši o pravem času nevarnost, ki se nahaja v njej njegov prijatelj, dvigne obe roki kakor za obrambo in zagrmí:

„Stojte! . . . Naj se nihče ne drzne dotakniti mojega prijatelja, ako noče izkupiti! Zadene ga maščevanje mojega očeta Marcela Valerija.“

„Živio naš dobrotnik! . . . Živio senator Marcel Valerij!“ klicala je druhal, ko je čula ime svojega ljubljenca.

Lucij je drgetal bled kakor stena, tako je bil razdražen . . . Šele za nekaj hipov oponese Valeriju:

„Stričnik! . . . Ti braniš človeka, ki je žalil cesarsko veličanstvo! . . . Čuvaj se!“

„Iz tebe govori strast!“ odvrne mu ta odločno

„Ti me boš pomnil!“ zapreti zopet Lucij Juliju besno. „Od tega hipa ni med nama več prijateljstva!“

„Odpusti naj ti Bog!“ odgovori mu Julij in odide z Valerijem z Foruma . . .

X.

Drugo jutro že krog osme ure je potrkal oddelek pretorijancev na hišna vrata centurijona Marka Emilija. To je bilo usodno znamenje v Rimu, tembolj v tako nevarnem času, kakoršen je napočil izza ukaza obeh cesarjev. Vsakemu je bilo znano, da so taki pohodi pretili ali s prognanstvom ali s smrtjo. Kjer so se koli pojavili taki glasniki na pragu, provzročili so največji strah in grozo v hiši. Centurijon Marko Emilij se je nemalo začudil, ko mu je naznanil suženj, da trka na hišna vrata vodja pretorijancev.

„Pusti jih v atrij,“ zapove sužnju nomenklatorju.

Vojaki so stopili v atrium in vodja je po vojaško pozdravil centurijona.

„Kaj vas je zaneslo v moj dom?“ vpraša Marko Emilij precej razburjen.

„Plemeniti centurijon! Prišli smo po odredbi mestnega prefekta, in da nam verjameš, evo ti pločice, kjer stoji pisana zapoved,“ odgovori vodja pretorijancev.

Marko Emilij pogleda pločico, ki mu jo je dal vodja.

„Vi iščete mojega sina Julija?“

„Tako je!“

„A kaj hočete z njim?“

„Prefekt ga pozivlje predse, ker je zatožen, da se je včeraj na Forumu nejevoljno izrazil o cesarskem ukazu, izdanem proti kristijanom.“

„A kdo ga je zatožil?“ de centurijon osorno.

„Lucij Metel.“

„Počakajte tu!“ veli Marko Emilij vojakom in hiti v „tablinum“, kjer sta bila mati in Julij.

„Sin!“ zarohni oče. „Kaj si storil? Pretorijanci so prisli pote, da te odvedejo pred prefekta.“

Lukrecija prebiedi začuvši te besede in vije roke.

„Kaj sem storil? Ničesar! . . .“ odvrne mirno Julij.

„Zatožen si, da si grdil včeraj na Forumu cesarski veličanstvi.“

„To ni res! Jaz dokažem svojo nedolžnost. Zato jim ni bilo treba takoj pošiljati oddelka pretorijancev . . . Jaz sem svoboden rimski meščan! . . .“

„Seveda si in tudi oziraje se na mojo čast bi bil prefekt lahko drugače ukrenil.“

Mladenič se brzo zavije v togo, poljubi očetu in materi roko, stopi v atrium in reče vodji pretorijancev:

„Idimo!“ . . . In takoj so ostavili centurijevo palačo.

Marka Emilija je do skrajnosti razkačilo takšno postopanje prefektovo. Vsaka žilica mu je drgetala od srda . . . Kmalu potem ukaže, da mu prinese nosilnico in on se veli odnesti na Palatinski holmec, kjer je bila cesarska palača. Sel se je k mestnemu prefektu pritožiti zaradi njegovega postopanja.

Julij je dospel na Palatin pred očetom. Takoj so ga vedli pred prefekta, ki ga je sprejel jako resno in celo osorno.

„Tu sem! Kaj zapoveduješ?“ izpregovori Julij prvi.

Prefektu se namršči še huje čelo.

„Nisem mislil, da ti prvi zrogoviliš v Rimu in razžališ cesarsko veličanstvo.“

„To ni res!“

„Ne? . . . Moreš li dokazati to?“

„Morem!“

„Kje so ti priče?“

„Vsi tisti, ki so bili na Forumu, so čuli, da jaz nisem razžalil cesarjev.“

„Ali res?“ vpraša prefekt, kakor da bi ne verjel.

„Jaz sem govoril svoje!“

„Ali Lucij Metel, ki mi je prijavil vso stvar, je rekel drugače . . . Čudno! . . . A zakaj te je hotela ubiti množica?“

„Ker je bila zapeljana!“

„Torej mora biti vendar nekaj na tem?“

„Jaz sem že povedal svoje. Hočeš li verjeti ali ne, svobodno ti,“ odgovori mirno in hladno-krvno Julij.

Prefekt sklene na hrbtu roke, gre nekoliko-krat po dvorani, potem pa se vstavi pred Julijem in ga vpraša:

„Ali si kristijan?“

„Sem.“

„Si?“ začudi se prefekt. „Sedaj mi je vse jasno . . . Potem je imel tvoj tožnik pravo. A ti si malo poprej rekel, da on laže.“

Julij ni črnil na to ni besede, nego je samo mirno, ali odločno gledal prefekta.

„A veš li ti, človeče, kaj te čaka kakor kristijana? Ali nisi bral cesarskega ukaza?“

„Sem.“

„Pa?“

„Nič! Jaz ostanem tudi nadalje kristijan.“

„Tako torej?“ razsrdi se prefekt. „Ti se hočeš protiviti cesarski odredbi?“

„Mene ne more nihče prisiliti, da bi se odpovedal krščanski veri!“

„Ti moraš storiti to.“

„Motiš se! Jaz sem se uveril, da je Kristov nauk istinit, in da je on pravi Bog, ki se mu hočem klanjati na veke. Odkrito in brez vsakršnega strahu ti velim, da preziram tvoje bedaste bogove!“

„Dosti!“ razjari se prefekt. „Takoj mi preklič! vse! . . . Ti ne smeš biti kristijan, s tem napraviš škodo svojemu očetu, ki je visok rimski častnik in je v cesarski službi.“

„Ne maram!“

„Ne maraš? Dobro! Potem poplačaš z življenjem svojo predrznost!“

„Svobodno! Jaz sem pripravljen na vse.“

Prefekt je spoznal, da je za danes zastonj vsaka poskušinja z Julijem, da bi se odrekel krščanstvu.

„Vedite ga v Mamertinsko temnico!“ zapove naposled pretorijancem.

„Tja pa ne! Oporekam, ker sem rimski meščan,“ de Julij odločno.

„Vojaki so stopili krog Julija in ga odvedli v Mamertinsko temnico, kjer je že za prejšnjih cesarjev preganjalcev ječalo toliko nedolžnih ljudi, ki niso hoteli zatajiti svojega Boga.“

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Z r n j e.

Molitev pred jedjo. V restavraciji na nekem kolodvoru je sedel odlični cerkveni dostojanstvenik ter zavžival s svojim spremljevalcem, čakajoč odhoda, svoje kosilce. Ob sosednji mizi je sedela družica imenitnih dam in čakala obeda. Ko jim strežnik prinese jedi na mizo, sklenile so gospodičine roke in opravile pobožno kratko molitev pred jedjo. Ko so dame poobedovale, vstal je duhovni dostojanstvenik ter se jim približal. Razodel je gospod, kako ga je veselilo, ko je opazil, da potuje s krščanskimi damami, katere se ne sramujejo javno opravljati svoje molitve. Jed, katero Bog blagoslavlja, človeku bolje tekne, je pristavil dostojanstvenik. Bil je knežsko. Veselo so se pogovarjale s knežskotom te princesinje Windisch-Grätzove, pobožne hčerke kneza Hugona. Ko sem se nekoč sestal z grofico Olgo M., ki je bila izmed omenjenih plemenitih dam, darovala mi je v spominj malo, srebrno sv. razpelice govoreč: „Vzemite v spominj križek, katerega mi je blagoslovil knežsko v spominju na našo obmizno molitev.“ Ob tej priložnosti mi je povedala to tukaj vam priobčeno povestico. J. B - c.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrto leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.
